

VERKSAMHETSPLAN 2021

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Kommunens styrmodell	4
Kommunens vision och förhållningsätt	5
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	6
Nämndens basuppdrag	7
Förutsättningar	8
Lund växer	8
Lund för alla lundabor	8
En föränderlig tid.....	8
Lund en hållbar, trygg och säker plats	9
Digitalisering för ökad kvalitet och effektivitet.....	9
Stigande förväntningar från medborgare	9
Ekonomi.....	9
Personal.....	9
Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden	11
Nämndens bidrag till kommunfullmäktiges fokusområden	12
Fokusområde 1: Lundaborna i fokus.....	12
Fokusområde 2: Smartare Lund	13
Fokusområde 3: Organisationen Lund	15
Fokusområde 4: Ekonomi.....	15
Indikatorer kopplade till nämndens utvecklingsmål	16
Indikatorer.....	19
Internbudget	20
Driftbudget.....	20
Investeringsbudget.....	22

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, International School of Lund Katedralskolan med grundskola, fritidshem och förskola samt Modersmålscentrum i Lund.

Utbildningsnämndens verksamheter genomför sina åtaganden med hög kvalitet och effektivitet. Aktiviteter som bidrar till nämndens måluppfyllelse ryms inom det systematiska kvalitetsarbetet och handlar om att skapa goda förutsättningar för elevernas lärande bland annat genom fokus på stimulans, utmaningar och god lärmiljö.

Verksamheterna utvecklas kontinuerligt dels genom det systematiska kvalitetsarbetet, dels genom ett aktivt inhämtande av kunskap via samarbeten och samverkan med exempelvis Lunds Universitet i s.k. ULF-avtal. Under 2021 kommer utbildningsförvaltningen även att undersöka möjligheterna för att inrätta särskilda uppdrag där lektorer i verksamheterna får möjlighet att på uppdrag av nämnd och förvaltning bidra med vetenskaplighet och utveckla ny kunskap. För att säkerställa trygghet och studiero arbetar nämndens verksamheter aktivt med att identifiera åtgärder som behöver vidtas för att uppnå detta och sedan genomföra dessa. Under 2021 kommer flera sådana åtgärder att genomföras.

En utmaning är finansieringen av verksamheten. Utbildningsnämndens verksamheter är underfinansierade och det finns risk att nämndens verksamheter hamnar i en negativ spiral där ytterligare besparingar kan leda till ett försämrat löneläge, en försämrad arbetsmiljö, kompetenstapp, sjunkande kvalitet, försämrat rykte och minskat söktryck. Därutöver förväntas elevunderlaget att öka, utan motsvarande ökning av antalet elevplatser till följd av att verksamheterna har brist på ändamålsenliga lokaler.

I utbildningsnämndens verksamheter är andelen lärare med behörighet i ämnet och lärarlegitimation högre än riksgenomsnittet. Sjukfrånvaron är låg i jämförelse med övriga förvaltningar och personalomsättningen är låg men förvaltningen befarar en negativ utveckling i takt med att pensionsavgångarna ökar de närmaste tio åren och att en ny gymnasieskola är under uppbyggnad. Konkurrens om arbetskraft kan medföra löneglidning och obalans i lönestrukturen och heltid som norm är en annan utmaning för förvaltningen, framförallt inom Kommunals område.

Kommunfullmäktige fattade 2020-12-17 beslut om Ekonomi- och Verksamhetsplan 2021-2023 med budget för 2021. Beslutad kostnadsram bedöms i huvudsak kompensera förväntade pris- och löneökningar 2021 men innebär inte att föregående års effektiviseringskrav återställs. Effektiviseringskrav som uppkommer under 2021 kommer i huvudsak bero på avvikande volymer.

Under 2021 kommer ny internhyresmodell införas. För utbildningsnämnden innebär detta stora förändringar i kostnader såväl som intäkter. Avsikten är att denna förändring skall ske utan resultatpåverkan för berörda facknämnder.

Utbildningsnämndens investeringsram för 2021 uppgår totalt till 7,5 mnkr. Av detta belopp avser 6 mnkr utbyte av undervisningsinventarier. Därutöver finns sammanlagt 0,5 mnkr avsatt för inventarier till om- och tillbyggda lokaler på Vippan samt 1 mnkr för fortsatt uppbyggnad av Hedda Anderssongymnasiets verksamhet.

Kommunens styrmodell

Lunds styrmodell kan liknas vid ett hus – med tak, ovanvåning, stomme och grund. Alla delar hänger samman och behövs för att få en fungerande styrning.

Vår vision är att Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet. I Lund visar den politiska ledningen hur de vill utveckla kommunen genom att sätta styrande fokusområden som ska ta kommunen i riktningen mot visionen. Stommen i Lunds styrmodell består av de tre parametrarna ekonomi, mål och kvalitet. Vårt basuppdrag styrs av lagar och förordningar. Det som i styrmodellen beskrivs som verksamhetens basuppdrag består dels av nämndens uppdrag enligt de reglementen som kommunfullmäktige fattat beslut om, och dels av de lagar och förordningar som styr

nämnden.

Kommunens vision och förhållningssätt

Lunds vision

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Lunds förhållningssätt

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Ekonomi- och verksamhetsplan 2021-2023.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsredovisningen/årsanalysen. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Förklaring
Fokusområde	Kommunfullmäktige beslutar om fokusområden som sedan alla nämnder och styrelser ska förhålla sig till. "Fokuset" syftar till att få till stånd en förflyttning, förbättring eller förändring och en särskild kraftsamling behövs.
Indikatorer	En indikator är till för uppföljning av mål i program, planer, handlingsplaner med mera. I Lund använder vi både följande och styrande indikatorer.
Indikatorer, följande	Följande indikatorer sätts för att löpande "hålla koll på" utvecklingen inom förvaltningens verksamhet.
Indikatorer, styrande	Styrande indikatorer är beslutade av nämnd eller styrelse och sätts för att mäta att utvecklingen går i enlighet med målen. De följs upp i delårsrapporter och årsanalys. Styrande indikatorer måste ha målvärden, vilket de följande inte måste ha.
Nämndens basuppdrag	Reglementet plus de lagar och förordningar som styr nämndens verksamhet.
Nämndens utvecklingsmål	Nämnder och styrelser sätter egna utvecklingsmål utifrån kommunfullmäktiges fokusområden. Ett utvecklingsmål ska bidra till den egna verksamhetens eller kommunens gemensamma utveckling.
Styrdokument	En samlande benämning på dokument – som policys, program, planer och riktlinjer – som reglerar vad som ska prioriteras och hur Lunds kommuns verksamhet ska bedrivas.
Verksamhetsmål	Förvaltningens egna mål benämns verksamhetsmål. Dessa mål kan ha sin utgångspunkt både i utvecklingsmålen, kvalitetsstyrningen och ekonomistyrningen. Vissa förvaltningar arbetar med verksamhetsmål medan andra har aktiviteter direkt kopplade till utvecklingsmålen och indikatorerna samt till basuppdraget.

Nämndens basuppdrag

Uppdrag och verksamhet

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, International School of Lund Katedralskolan med grundskola, fritidshem och förskola samt Modersmålscentrum i Lund. Utbildningsnämnden har även ansvar för lokalplaneringen inom sitt verksamhetsområde och har samordningsansvar för skolhälsovården där den fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan inom sitt verksamhetsområde.

Utbildningsnämnden ansvarar även för godkännande, tillsyn, råd, stöd till och utövande av insyn i fristående förskoleklass, fritidshem med huvudman som inte också bedriver skolverksamhet och annan pedagogisk omsorg i fristående regi; i fristående förskoleklass, grundskola, fritidshem med huvudman som också bedriver skolverksamhet, annan pedagogisk verksamhet och gymnasieskola i fristående regi.

Därutöver har utbildningsnämnden ansvar för IKT-samordning samt systemansvar för verksamhetsprogram för förskole- och skolverksamheten.

Förutsättningar

Lund växer

Antalet elever som söker sig till utbildningsförvaltningens gymnasieskolor kommer enligt prognoser att fortsatt öka under kommande år och behovet av fler elevplatser och därmed ett ökat lokalbehov kvarstår. Utbildningsförvaltningen anpassar verksamheten till det ökande elevantal och förändringar gällande elevgruppers behov och förutsättningar. Det är dock svårt att skapa plats för nya elever när behovet uppstår och utbildningsförvaltningen har brist på ändamålsenliga lokaler och en del lokaler som inte är ändamålsenliga och som är hårt nyttjade med många elever på liten yta. Därutöver har utbildningsförvaltningen brist på idrottslokaler såväl inomhus som utomhus. Vidare medför det svårigheter för utbildningsförvaltningen att erbjuda kvalitativ undervisning i ämnen som vissa elevgrupper omfattas av via rättighetslagstiftning, exempelvis svenska för invandrare (sfi), när ersättningen som utbildningsförvaltningen får för att bedriva sfi inte förändras efter befolkningens behov.

En framgångsrik etablering av Hedda Anderssongymnasiet är en stor potential för förvaltningen, liksom samlokaliseringen av Gymnasieskolan Vipan och Vuxenutbildningen (Campus Vipan), men det är en utmaning att utveckla Hedda Anderssongymnasiet inom ramen för ordinarie elevpeng.

Lund för alla lundabor

Skollagstiftningen omfattar ett flertal bestämmelser som innebär att skolan ska stödja elever med svårigheter eller hinder att klara utbildningen. Exempelvis uppdraget att främja närvaro och åtgärda frånvaro, det kompensatoriska uppdraget, elevhälsouppdraget samt uppdraget att motverka diskriminering och kränkande behandling m. fl.

En utmaning är finansieringen av verksamheten. Elevpengen har varit låg och successivt krympande under längre tid. Det har bl.a. resulterat i låg bemanning av elevhälsopersonal, lärare och andra yrkeskategorier. Det saknas även finansiering för elever i behov av särskilt stöd. Behovet av både skolans insatser och insatser av andra samhällsaktörer har dessutom ökat över tid. Tillgängligheten till socialtjänst och sjukvård är inte tillräckligt hög och inte samordnad. Skolan tenderar att bli elevens talesperson och samordnare. Det behövs ett utökat och mer strukturerat samarbete kommunalt och regionalt och insatserna på arbetsmarknadsområdet i samverkan med socialförvaltningen behöver intensifieras, och arbetet med detta kommer bland annat att fördjupas genom de nyligen antagna kommunövergripande styrdokumenterna Program för Social Hållbarhet och Policy för hållbar utveckling.

En föränderlig tid

Utbildningsförvaltningen har successivt anpassat sig till ett alltmer omfattande uppdrag. En utmaning med det "växande krokodilgapet" är att utbildningsförvaltningen redan har hög kostnadseffektivitet bl. a. genom fulla klasser/undervisningsgrupper, låg bemanning samt stordriftsfördelar på grund av stora skolenheter. Det är för utbildningsförvaltningen nödvändigt att fokusera på innovation och utveckling av kärn-/läroplansuppdraget och att styra undan perifera utvecklingsuppdrag. Den pågående covid-19-pandemin har inneburit, och kommer fortsätta att innebära, ett lärande som

kan tas tillvara i frågor gällande exempelvis digitalisering.

Lund en hållbar, trygg och säker plats

Hållbar utveckling och elevernas delaktighet i detta är en del av läroplansuppdraget och arbetas aktivt med i utbildningsförvaltningen. Utöver det har utbildningsförvaltningen ett välfungerande miljöledningsarbete för att uppfylla målen i de kommunala styrdokumenterna Policy för hållbar utveckling och LundaEko. Införande av kameraövervakning för att förebygga bränder, skadegörelse m.m. kan bidra till att Lund blir en tryggare och säkrare plats. Vidare antog kommunfullmäktige under 2020 Program för trygghet och säkerhet, ett kommunövergripande styrdokument med långsiktigt prioriterade områden för att stärka och säkerställa det systematiska arbetet med trygghet och säkerhet i Lunds kommun. Utbildningsnämnden ansvarar för att programmets bestämmelser efterlevs i sin verksamhet och utbildningsförvaltningen för att bedriva ett trygghets- och säkerhetsarbete som ordinarie del av verksamheten.

Digitalisering för ökad kvalitet och effektivitet

Utbildningsförvaltningen har inte lyckats att tillräckligt snabbt tillhandahålla nödvändiga IT-verktyg för utbildningsverksamheten. Vidare innebär det påfrestningar för utbildningsförvaltningen att inte själv ha möjlighet att välja de IT-system som motsvarar behoven som finns i förvaltningen. Ett annat identifierat problem är de IT-system som utbildningsförvaltningen inte behöver men inte heller kan välja bort. Utbildningsförvaltningen har till följd av covid-19-pandemin snabbt fått ställa om till distansundervisning vilket har gett värdefulla erfarenheter om vad som fungerar väl och mindre väl.

Stigande förväntningar från medborgare

Utbildningsnämndens verksamheter är underfinansierade och det finns risk att nämndens verksamheter hamnar i en negativ spiral där ytterligare besparingar kan leda till sämre löneläge, försämrad arbetsmiljö, kompetenstapp, sjunkande kvalitet, försämrat rykte och minskat söktryck.

Ekonomi

Antalet elever i behov av gymnasieplats kommer under överskådlig tid fortsatt öka. Efterfrågan på platser i kommunens gymnasieskolor förväntas fortsatt vara högre än de platser som finns att tillgå. Detta kommer innebära antingen minskad andel elever från annan kommun i Lunds kommunala skolor eller ökad andel av elever från Lund som går i fristående gymnasium eller i annan kommun. För att detta inte skall innebära neddragningar i den egna verksamheten måste kommande volymökning kompenseras med 100 %.

Personal

Rekryteringsläget har hittills varit relativt gott men förvaltningen befarar en negativ utveckling i takt med att pensionsavgångarna ökar de närmaste tio åren och en ny gymnasieskola är under uppbyggnad.

Andel lärare med behörighet i ämnet och lärarlegitimation är högre än riksgenomsnittet.

Sjukfrånvaron är låg i jämförelse med övriga förvaltningar och personalomsättningen är låg.

Utmaningarna är att kunna bibehålla och rekrytera medarbetare då konkurrensen om arbetskraften ökar vilket för med sig löneglidning och obalans i lönestruktur. I samband med rekrytering kan det vara svårt att matcha löneanspråk, då konkurrensen om lärarna ökar. Heltid som norm är en annan utmaning för förvaltningen, framförallt inom Kommunals område.

Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden

Särskilda uppdrag	Status	Startdatum
De elever som behöver större intellektuella utmaningar ska stimuleras och t.ex. ges möjlighet att studera i snabbare takt för att känna motivation för fortsatt lärande.	Ej påbörjad	2021-01-01
Intitiera utredning om fritt val till årskurs 7.	Ej påbörjad	2021-01-01
Verka för att implementera, men även bidra till forskning och utveckling av välfärdsteknik som gör att framtidens välfärd blir mindre personalintensiv.	Ej påbörjad	2020-01-01

Utmaningar: Högpresterande elever inom gymnasieskola kan läsa i snabbare takt genom att skriva en prövning i en kurs. Det finns även möjlighet att gå snabbspår i matematik. Utbildningsförvaltningen stimulerar och utmanar högpresterande elever även på andra sätt, exempelvis genom möjligheten att välja spetsprogram, individanpassning i undervisningen, möjlighet att läsa fortsättnings- och fördjupningskurser samt möjlighet att inom vissa program och ämnen läsa universitetskurser.

Fritt sök: Uppdraget gäller Barn- och skolförvaltningen och inte utbildningsförvaltningen. Utbildningsförvaltningen har årskurs 7 vid International School of Lund katedralskolan (ISLK). ISLK följer internationell läroplan och har särskilda kriterier för ansökan och antagning till skolan. Eleverna ska tillhöra familjer som inte bor permanent i Sverige. Vad gäller de fristående skolorna i Lunds kommun så kan elever från hela Sverige söka till fristående skolor i hela landet, oavsett avtal om Fritt sök. Elever kan också tas emot vid dessa skolor under samma förutsättningar, så länge hemkommunen betalar. För kommunala skolor är utgångspunkten att de endast är tillgängliga för elever inom den egna kommunen. Avtalet om Fritt sök innebär att även de kommunala skolorna blir tillgängliga för alla elever inom avtalsområdet, eftersom alla elever inom avtalsområdet då tas emot på samma villkor.

Välfärdsteknik: Begreppet välfärdsteknik syftar på "digital teknik som bidrar till ökad livskvalitet för äldre personer och personer med funktionsnedsättning" (Socialstyrelsen: <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/e-halsa/valfardsteknik/>), och inom kommunen berörs vård- och omsorgsförvaltningen av detta. Exempel på välfärdsteknik är digitala trygghetslarm, nattillsyn via kamera, medicinpåminnare, GPS-larm och liknande. Utbildningsförvaltningen kan bidra till att välfärdsteknik utvecklas genom att erbjuda en utbildning av god kvalitet, exempelvis vid Naturvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet, vilket kan leda till studier på universiteten och därefter utbildad arbetskraft inom området.

Nämndens bidrag till kommunfullmäktiges fokusområden

Fokusområde 1: Lundaborna i fokus

Nämndens utvecklingsmål: Fullgöra det nationella kunskapsuppdraget med goda och förbättrade resultat, hög kvalitet och hög effektivitet

Aktiviteter och insatser

Utbildningsnämndens nämndmål är att "Fullgöra det nationella kunskapsuppdraget med goda och förbättrade resultat, hög kvalitet och hög effektivitet". Till detta nämndmål har nämnden beslutat om två utvecklingsområden vilka båda två bidrar till kommunens fokusområde: "Lundaborna i fokus".

1. Förbättra arbetet med att ge alla elever, utifrån varje elevs förutsättningar, möjlighet att fullfölja sin utbildning och komma vidare till jobb eller fortsatta studier.

Utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot ohälsa och utanförskap. Skollagstiftningen omfattar ett flertal bestämmelser som innebär att skolan ska stödja elever med svårigheter eller hinder att klara utbildningen, exempelvis uppdraget att främja närvaro och åtgärda frånvaro, det kompensatoriska uppdraget, elevhälsouppdraget samt uppdraget att motverka diskriminering och kränkande behandling m. fl. Ett av målen för vuxenutbildningen är att vuxna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper och kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet.

Utbildningsnämndens verksamheter syftar till att utföra dessa statliga uppdrag med hög kvalitet och effektivitet. Aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen ryms inom skolornas systematiska kvalitetsarbete och handlar om att skapa goda förutsättningar för elevernas lärande bland annat genom fokus på stimulans, utmaningar och god lärmiljö.

Utbildningsförvaltningen samverkar med andra förvaltningar för att bidra till kommunens måluppfyllelse inom social hållbarhet. Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samverkar inom arbetsmarknadsområdet genom en gemensam styrgrupp där insatser med målet att fler lundabor når självförsörjning utformas. Utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samverkar sedan 2011 genom Comung, ett initiativ som riktar sig till unga mellan 18 och 25 års ålder som behöver stöd med att komma vidare till studier eller arbete. Utbildningsförvaltningen, barn- och skolförvaltningen och socialförvaltningen har en strukturerad samverkan kring barn och unga med en gemensam styr- och arbetsgrupp där prioriterade områden är "hemmasittare", psykisk hälsa och ANDT. Arbetet inom samtliga samarbeten och initiativ fortsätter under 2021 och bidrar till att ge alla lundabor största möjliga inflytande över sitt liv, med ett särskilt fokus på unga.

För vissa av gymnasieskolans program har inriktningar, programfördjupningar och ämnen reviderats. De flesta förändringar börjar gälla den 1 juli 2021. Förändringarna berör även vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Utbildningsförvaltningen kommer under 2021 att aktivt arbeta med implementeringen av dessa.

2. Förbättra arbetet med att säkerställa trygghet och studiero för alla elever, genom ett välfungerande elevhälsoarbete och arbetsmiljöarbete

Utbildningsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att säkerställa att samtliga elever på dess skolenheter känner trygghet och studiero. Genom de årliga kvalitetsanalyser som skolorna gör, som en del av det systematiska kvalitetsarbetet, identifierar skolorna områden där utvecklingsinsatser behöver göras för att öka tryggheten och studieron. Olika åtgärder som kommer att genomföras under 2021 på skolenheterna är bl. a. initierandet av ett projekt för att utveckla den ämnesintegrerade värdegrundsundervisningen (i samarbete med Lunds universitet); projekt för att öka personalens förmåga att diskutera sexuella trakasserier med elever; tillgängliggöra befintligt material om diskriminering och kränkande behandling så att fler elever kan ta del av informationen; insatser genom utvecklingsarbete inom ämnen med grund i Skolverkets modul "Främja likabehandling".

Därutöver arbetar utbildningsförvaltningen med att sjösätta sitt nya digitala ärendehanteringssystem för arbetet med anmälan, utredning och uppföljning av diskriminering och kränkande behandling i skolan, DF Respons. Systemet har upphandlats gemensamt av barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen och kommer att användas av all skolverksamhet, från förskola till vuxenutbildning i Lunds kommun. Systemet har testats under hösten på ett antal grund- och gymnasieskolor och under våren 2021 kommer en bred implementering att ske vid de två förvaltningarna. Systemet kommer att förbättra alla delar av ärendehanteringsprocessen, från anmälningsförfarandet till rapportering till huvudman. Med hjälp av systemet kan huvudmannen tydligare och rättssäkrare få överblick över de ärenden som inkommit, och på så sätt skapa rätt förutsättningar för rektorer att bedriva ett framgångsrikt främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Systemet kommer även att underlätta för barn, elever, vårdnadshavare och vuxna i skolan att anmäla misstänkt diskriminering och kränkande behandling.

Gymnasieskolan Vippan har de senaste åren gjort en lång rad insatser med syfte att öka tryggheten samt minska risken för diskriminering och kränkande behandling på skolan. Som en del i detta arbete har skolan nu tagit initiativ till ett nytt undervisningsmaterial med samma syfte. I samarbete med utbildningssamordnaren för sex och samlevnad har ett material med sammanlagt 12 lektionsupplägg planerats och påbörjats. För att projektet ska bli hållbart och kunskapen ska stanna på skolan så kommer ett 20-tal processledare att utbildas som i sin tur kommer att utbilda sina arbetslag i materialet. Samtliga elever ska sedan under sina år på Vippan ta del av 4 pass om året och på så vis få mer kunskaper om bland annat normer, sexuella trakasserier, trakasserier, kränkande behandling och samtycke. Parallellt med detta arbete fortsätter skolan med de insatser som varit igång sedan tidigare så som trygghetsvandringarna. Materialet anpassas även för att kunna användas inom gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammen.

Fokusområde 2: Smartare Lund

Nämndens utvecklingsmål: Fullgöra det nationella kunskapsuppdraget med goda och förbättrade resultat, hög kvalitet och hög effektivitet

Aktiviteter och insatser

Utbildningsnämndens verksamheter utvecklas kontinuerligt genom det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet gör att verksamheterna ständigt

förbättras och hittar nya sätt att arbeta på och bibehålla en hög kvalitet.

Enligt skollagens femte paragraf ska utbildning vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Detta innebär att lärare och skolledare ska basera sin yrkesutövning på forskning och systematiskt utforska och pröva sin egen verksamhet. Det betyder också att skolutveckling ska genomsyras av ett vetenskapligt förhållningssätt.

ULF (utveckling, lärande, forskning) är en nationell försöksverksamhet som genomförs på uppdrag av regeringen mellan år 2017 och 2021. Försöksverksamheten ska utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning. Utbildningsförvaltningen har ingått ULF-avtal med Lunds Universitet, och under läsåret pågår ett antal projekt.

I syfte att fördjupa förståelsen för och kunskapen om vetenskaplig grund i skolan, och främja den praktiska forskningen så kommer utbildningsförvaltningen att undersöka möjligheterna att inrätta särskilda uppdrag där lektorer i skolverksamheterna får möjlighet att på uppdrag av nämnd och förvaltning bidra med vetenskaplighet och utveckla ny kunskap.

Under 2020 tillskötts utbildningsnämnden medel av kommunfullmäktige från de tillkomna generella statsbidragen som kommunen fick under året m.a.a. covid-19 pandemin. Utbildningsnämnden beslutade 2020-06-11 (Dnr UN 2020/0373) att använda en del av dessa medel till tre utredningar:

- Utredningsuppdrag 1: Röda tråden
- Utredningsuppdrag 2: Volymbasering av Komvux och sfi
- Utredningsuppdrag 3: Resultatbaserad ersättning för Komvux och sfi

Under 2021 kommer utredningarna att färdigställas och resultaten från dem att presenteras för utbildningsnämnden.

Utbildningsnämndens miljöarbete får idag sitt konkreta genomförande i ett miljöledningssystem. Under 2021 kommer arbetet att utvecklas i och med det helhetsgrepp som Lunds kommun antagit kring hållbar utveckling, där arbetet med ekologisk och social hållbarhet från och med 2021 ska redovisas i en gemensam hållbarhetsrapport.

Utbildningsnämnden bidrar till att bygga ett långsiktigt hållbart samhälle genom att en helhetssyn på hållbar utveckling genomsyrar all verksamhet. Hållbar utveckling ska vara en integrerad del i skolan och undervisningen ska genomsyras av lärande för hållbar utveckling (LHU) och stimulera till handlingar och förhållningssätt som gynnar en hållbar samhällsutveckling. Internationell forskning visar att två faktorer är avgörande för hur arbetet med hållbar utveckling i skolan fungerar: ledarskap och organisation. Från och med 2020 har samtliga gymnasieskolor en förstelärare med särskilt uppdrag att driva och utveckla det pedagogiska arbetet kopplat till LHU och de globala målen för en hållbar utveckling. 2021 fortsätter arbetet med att stärka verksamheternas systematiska hållbarhetsarbete och vid den årliga förvaltningsövergripande kompetensutvecklingsdagen i mars kommer samtliga lärare erbjudas fortbildning inom just området LHU och med fokus på ekologisk och social hållbar utveckling.

I takt med att kraven på en miljöanpassad verksamhet från samhället ökar och i linje med att barn och ungas intresse och engagemang för hållbarhetsfrågor tilltar, utvecklas fortlöpande förvaltningens hållbarhetsarbete. I och med projektet Klimatneutrala Lund 2030 antar utbildningsnämnden utmaningen att öka takten i Lunds klimatarbete.

Projektets mål är att genom en innovationsprocess hitta radikala lösningar på klimatutmaningens olösta problem i Lunds kommun. Inom ramen för detta genomförs ett flertal klimathack – där Lunds unga får möjlighet att delta i innovationsprocessen. 2020 genomfördes två klimathack och ett kvarstår 2021.

Funktioner inom utbildningsförvaltningen tilldelades kommunens interna utmärkelse Miljöbragden 2020. Prispengarna blev startskottet för ett miljöstipendium som från och med hösten 2020 årligen tilldelas gymnasieelever som särskilt utmärkt sig inom miljö och hållbarhet, i syfte att stimulera ungdomar att bidra till hållbara och innovativa lösningar.

Fokusområde 3: Organisationen Lund

Nämndens utvecklingsmål: Vara en attraktiv arbetsgivare för såväl befintlig som framtida personal.

Aktiviteter och insatser

Utbildningsförvaltningen har tillsammans med de fackliga organisationerna förtydligat lärarens uppdrag för att skapa god arbetsmiljö, god kvalitet och vara en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen har ett långårigt samarbete med Lunds universitet för kompetensutvecklingsinsatser och senaste året även med lärarutbildningen i Lund för samarbete i forskningsprojekt och genom att våra lärare undervisar på lärarutbildningen.

Fokusområde 4: Ekonomi

Nämndens utvecklingsmål: Ansvarsfullt hushålla med resurserna genom att hålla en budget i balans.

Aktiviteter och insatser

I stort sett all verksamhet inom nämndens ansvarområde får någon form av volymersättning. Volymutveckling såväl som pris och löneökningar avviker ofta från prognoser och erhållen kompensation. Det är därför en ständigt pågående process att hålla ekonomin i balans och se till att erhållna medel i största möjliga grad kommer eleverna tillgodo.

Indikatorer kopplade till nämndens utvecklingsmål

Nämnden beslutar om sina egna utvecklingsmål och om vilka indikatorer som ska mäta om målen uppnås. Tabellen nedan innehåller samtliga mål och indikatorer som antagits av nämnden. Det framgår även vilket av kommunfullmäktiges fokusområden som utvecklingsmålet syftar till att bidra till.

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2020	Utfall 2020	Mål 2021
<p>Fullgöra det nationella kunskapsuppdraget med goda och förbättrade resultat, hög kvalitet och hög effektivitet</p> <p>Smartare Lund Ett starkt samhällsengagemang (-2020) Lundaborna i fokus</p>	Genomsnittlig betygspoäng yrkesprogram 2500p (Siris)		13,2	
	Medelvärde av elevernas självskattning som svar på frågan "Hur upplever du oftast din hälsa?" på en skala från 1-10. (LUNK, Gy år 2)		7,3	
	Genomsnittlig betygspoäng högskoleförberedande program 2500p (Siris)		15,7	
	Medelvärde av elevernas svar på påståendet "Jag upplever att jag har god balans i mitt liv mellan skola och fritid?" där "Stämmer mycket bra" motsvarar 4 och "Stämmer mycket dåligt" motsvarar 1. (LUNK, Gy år 2)		2,7	
	Andel examen yrkesprogram 2500p (Siris)		88,8 %	
	Indexvärde frågeområde "Trygghet" (Skolenkäten, Gy år 2)		*	
	Andel examen högskoleförberedande program 2500p (Siris)		96,7 %	
	Indexvärde frågeområde "Förhindra kränkningar" (Skolenkäten, Gy år 2)		*	
	Andel med grundläggande högskolebehörighet yrkesprogram 2500p (Siris)		31,4 %	
	Andel elever som nått målen för MYP åk 9 ISLK (ISLK statistik)		95 %	
	Andel godkända betyg kurser på grundläggande nivå vuxenutbildning (Qlikview)		*	
	Andel godkända betyg kurser på gymnasial nivå vuxenutbildning (Qlikview)		*	
	Antal timmar till godkänt betyg i sfi 3 (Qlikview)		*	
	Andel avbrott per kalenderår på grundläggande nivå på vuxenutbildningen (Qlikview)		*	
	Andel avbrott per kalenderår på gymnasial nivå på vuxenutbildningen (Qlikview)		*	

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2020	Utfall 2020	Mål 2021
	Andel godkända i modersmålsämnet åk 9 (Qlikview)		■	
	Andel godkända i modersmålskurserna sammanräknat gymnasieskolan åk 3 (Qlikview)		■	
	Andel elever inom gymnasieskolan med ogiltig frånvaro över 10 %, hösttermin (Skola24)		4 %	
	Andel elever inom gymnasieskolan med ogiltig frånvaro över 10 %, vårtermin (Skola24)		8 %	
	Andel elever på ISLK med ogiltig frånvaro över 10 %, hösttermin (Skola24)		1 %	
	Andel elever på ISLK med ogiltig frånvaro över 10 %, vårtermin (Skola24)		2 %	
	Andel genomförda hälsobesök gymnasieskolorna totalt, läsår (Statistik från elevhälsan)		70 %	
	Andel genomförda hälsobesök på ISLK, läsår (Statistik från elevhälsan)		100 %	
	Andel elever som svarat att de röker tobak regelbundet (LUNK, gy år 2)		7 %	
	Andel elever som svarat att de snusar regelbundet (LUNK, gy år 2)		10 %	
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor (Kolada)		84,4 %	
	Andel elever som svarat att de använder narkotika regelbundet (LUNK, Gy år 2)		1 %	
	Andel ungdomar som studerar på högskola/universitet två år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor (Kolada)		51,3 %	
	Andel ungdomar som studerar på högskola/universitet två år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program kommunala skolor (Kolada)		59,6 %	
	Andel ungdomar som studerar på annan		9,3 %	

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2020	Utfall 2020	Mål 2021
	studiemedelsberättigad utbildning än högskola två år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor (Kolada)			
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden två år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor (Kolada)		23,8 %	
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden två år efter fullföljd gymnasieutbildning, yrkesprogram kommunala skolor (Kolada)		60,1 %	
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun (Kolada)		83,1 %	
	Andel ungdomar som studerar på högskola/universitet två år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun (Kolada)		50,1 %	
	Andel ungdomar som studerar på högskola/universitet två år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun (Kolada)		58,7 %	
	Andel ungdomar som studerar på annan studiemedelsberättigad utbildning än högskola två år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun (Kolada)		12 %	
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden två år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun (Kolada)		21,1 %	
	Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden två år efter fullföljd gymnasieutbildning, yrkesprogram hemkommun (Kolada)		50,6 %	
	Andel ungdomar under 20 år, i Lunds kommun, inskrivna i det kommunala aktivitetsansvaret		6,42 %	
Vara en attraktiv arbetsgivare för såväl befintlig som framtida personal.	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Lärare gymnasiet allmänna ämnen",		**	

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2020	Utfall 2020	Mål 2021
Höjd kvalitet och gott bemötande (-2020) Organisationen Lund	per läsår			
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Lärare gymnasiet yrkesämnena", per läsår		**	
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Lärare praktiska/estetiska ämnen", per läsår		**	
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Speciallärare", per läsår		**	
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Specialpedagog", per läsår		**	
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "SFI-lärare", per läsår		**	
	Medelvärde av antalet sökande på lärartjänster inom kategorin "Modersmåslärare", per läsår		**	
	Total personalomsättning (%), årligen		**	
	Total sjukfrånvaro (%), årligen		**	
	Andel lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne		94 %	
Ansvarsfullt hushålla med resurserna genom att hålla en budget i balans. Ekonomi	Ekonomiskt resultat mnkr		**	

**Eftersom enkätundersökningen fick avbrytas pga. covid-19 var Gymnasieskolan Vipans svarsfrekvens för låg, vilket innebär att det inte finns ett mätbart utfall för denna indikator.*

***Då databasen är under revidering saknas det för tillfället uppgifter om denna indikator.*

****Dessa indikatorer redovisas i utbildningsnämndens årsanalys och är ännu inte sammanställda.*

Indikatorer

Utbildningsnämndens styrande indikatorer är kopplade till nämndens utvecklingsområden. Indikatorerna togs fram i samråd med utbildningsförvaltningen och beslutades om 2019-06-18, se tjänsteskrivelsen Dnr UN 2019/0205. Indikatorerna redovisas till nämnden i delårsrapporter och årsanalys och nämndens mål är att bibehålla eller förbättra sina resultat.

Internbudget

Driftbudget

Beräkningsförutsättningar

Kommunfullmäktige fattade 2020-12-17 beslut om Ekonomi- och Verksamhetsplan 2021-2023 med budget för 2021. Utbildningsnämndens kostnadsram 2021 i relation till beslutad internbudget 2020 framgår av tabell i bilaga internbudget 2021.

Beslutad ram bedöms i huvudsak kompensera förväntade pris- och löneökningar 2021 men innebär inte att föregående års effektiviseringskrav återställs. Effektiviseringskrav som uppkommer under 2021 kommer i huvudsak bero på avvikande volymer.

Kommunfullmäktige har beslutat om att en större andel av kostnader för kommungemensam service ska fördelas ut. Fördelad kostnad kompenseras med motsvarande tillskott i ramen. För utbildningsnämnden rör det sig om kostnader på 4 974 tkr. Vilka kostnader det rör sig om och hur debiteringen ska ske är ännu inte känt. I internbudget 2021 har därför denna post inte kunnat fördelas mellan nämndens verksamheter utan i sin helhet lagts på utbildningskansliet.

Under 2021 kommer ny internhyresmodell införas. För utbildningsnämnden innebär detta stora förändringar i kostnader såväl som intäkter. Avsikten är att denna förändring skall ske utan resultatpåverkan för berörda facknämnder.

Gymnasieskola

Lund ingår tillsammans med övriga kommuner i Skåne och delar av Blekinge i ett samarbete om Fritt sök Skåne vilket innebär att eleverna fritt kan välja gymnasieutbildning i området. I Lunds skolor är drygt 57% av eleverna från andra kommuner än Lund. Antalet elever i Lunds gymnasieskolor beräknas öka med cirka 140 elever år 2021, från totalt cirka 6 850 till 6 990. Andelen lundabor i annan kommun eller fristående gymnasieskola skola beräknas öka 2021. De budgeterade nettokostnaderna ökar med 12 mnkr.

Genom intern omfördelning av gymnasieskolans resurser avsätts medel som ska riktas mot elever på nationella gymnasieprogram och som har ett meritvärde, från årskurs 9 i grundskolan, på 200 poäng eller lägre. Tildelningen följer eleven under hela skoltiden med start för de elever som började i årskurs 1 läsåret 2018/2019. Elever som tilldelats extra resurser följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Gymnasiesärskola

Antalet elever i gymnasiesärskolan var 10 elever fler än budgeterat höstterminen 2020. Prognosen för höstterminen 2021 är att antalet elever i årskurs 1 kommer ligga på samma nivå som 2020 vilket medför en total ökning för 2021 med 22 elever jämfört med 2020 års budget. Det ökade elevantalet tillsammans med en högre andel elever på dyrare program medför att de budgeterade nettokostnaderna ökar med cirka 5 mnkr jämfört med 2020 års budget.

Vuxenutbildning

"Vuxenenheten i Lund" ansvarar för all utbildning inom vuxenutbildning oavsett om det rör sig om utbildning i egen regi, Komvux Gastelyckan, eller upphandlad verksamhet. Resurserna till egenregin fördelas genom elevpeng efter månadsvis avstämning av studerande.

Elever som läser sfi ökade succesivt från 2015 till 2019. Under 2020 har antalet elever stabiliserats på hög nivå. Jämfört med för några år sedan är det en större andel av eleverna som har låg utbildningsnivå och därmed kräver större insatser. Komvux har ökat sin kapacitet och förvaltningen köper även utbildningsplatser av externa utförare.

Socialförvaltningen fördelar 18% av statsbidraget från Migrationsverket till utbildningsförvaltningen för finansiering av sfi för nyanlända. Stadsbidrag utgår under en tvåårsperiod. Under 2020 har tilldelningen minskat med 3,7 mnkr jämfört med föregående år. För de flesta nyanlända har utbildningsbehovet inte upphört efter två år. Stadsbidraget förväntas fortsatt sjunka under 2021.

Vuxenutbildningen redovisade 2019 ett stort underskott på -12,8 mnkr. Omfattande åtgärder samt tillskott av inom kommunen fördelade "välfärdmiljoner" har gjort att underskottet för 2020 kommer bli avsevärt lägre. Prognos - 2 mnkr.

I december fattade kommunfullmäktige beslut om ytterligare tillskott om 2,5 mnkr. Detta välkomna tillskott kommer förhoppningsvis kompensera minskning av stadsbidrag och därmed ge förutsättning för verksamhet av oförändrad omfattning under 2021.

Modersmålsundervisning

Sedan 2017 debiteras inte längre beställande grundskolor kostnaden för modersmålsundervisning. Verksamheten finansieras av anslag som ingår i utbildningsnämndens ram. Modersmålscentrum tilldelas medel efter utförd undervisningsvolym mätt i antal elever.

Modersmålsstöd i förskolan och studiehandledning på modersmål debiteras däremot fortsatt beställande enhet per lektion. Lektionspriset för dessa insatser föreslås 2021 hållas oförändrat jämfört med 2020.

Efterfrågan på studiehandledning har de senaste två åren minskat avsevärt vilket försvårat schemaläggning av modersmåls lärare. Motivet för bibehållet pris är att motverka fortsatt minskad efterfrågan. Minskad volym bedöms få större negativ effekt på ekonomi än utebliven uppräkningspris per lektion. Detta genom högre fyllnadsgrad i lärarnas tjänstefördelning.

ISLK

Utbildningsnämndens ram för verksamheten omfattar finansiering av skolans lokaler samt konceptspecifik ersättning till IB-skolor verksamma i Lunds kommun.

Därutöver finansierar skolan sin verksamhet genom direkt elevpeng som betalas månadsvis av elevernas hemkommun. Finansiering av elevpeng för elever från Lund ligger i barn- och skolförvaltningens ram. Konceptspecifik ersättning är ersättning som utgår som kompensation för de extra åtaganden som följer av att bedriva verksamheten efter annan läroplan än den svenska.

Nivån för elevpeng och konceptspecifik ersättning beslutas av kommunfullmäktige. Verksamheten är i ekonomisk balans 2020. Uppräkning av elevpeng förväntas kompensera för pris- och löneökningar 2021.

Investeringsbudget

Utbildningsnämndens investeringsram för 2021 uppgår totalt till 7,5 mnkr. Av detta belopp avser 6 mnkr utbyte av undervisningsinventarier. Därutöver finns sammanlagt 0,5 mnkr avsatt för inventarier till om- och tillbyggda lokaler på Vippan samt 1 mnkr för fortsatt uppbyggnad av Hedda Anderssongymnasiets verksamhet.